

مروری بر پرچم در ایران: مطالعه موردی 7 قرن اول هجری

افسانه حیدری¹، امین مفتاحی^{2*}، محمد احسان مومنی هروی³.

1- دانش آموخته کارشناسی ارشد، گروه طراحی پارچه و لباس، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

2- استادیار، گروه طراحی پارچه و لباس، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

3- استادیار، گروه طراحی لباس، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران.

چکیده

قرن هاست که ملت‌ها در راستای جاودانگی فرهنگ و تمدن و بروز اعتقادات دینی خویش گام برمی‌دارند. میل به قدرت و تصرف سرزمین‌های جدید و گسترش حاکمیت هرروزه در جامعه بشری وجود دارد. از سوی دیگر جایگاه هر حاکمیت ویژگی‌های متعددی دارد که هر گروه و یا جامعه و کشور را بر آن داشت تا پرچم خاص خود را طراحی کرده و به اثبات برساند.

هدف این پژوهش مطالعه و بررسی پرچم حکومت‌های مختلف در هفت قرن اول اسلام بوده و در پژوهش حاضر به سیر تحول پرچم در هفت قرن اول اسلام پرداخته و نقش و رنگ پرچم در دوران‌های مختلف اسلامی را مورد بررسی و تحلیل قرار داده است. جمع‌آوری اطلاعات از طریق مطالعه کتابخانه‌ای و اینترنتی بوده و روش تحقیق، توصیفی تحلیلی است. بر اساس نتایج بدست آمده می‌توان بیان داشت پرچم در دوران‌های مختلف اسلامی بیان‌کننده فرهنگ، هویت و مذهب هر دوره بوده و وقایع سیاسی، تاریخی و جغرافیایی در شکل‌گیری پرچم تأثیرگذار بوده‌اند. در این دوران پرچم‌ها متأثر از مفاهیم اسلامی و فرهنگ هر دوره است و نقش و رنگ پرچم در هر دوره تاریخی برگرفته از باورهای مشترک افراد جامعه و نشان‌دهنده فرهنگ هر دوره می‌باشد.

کلمات کلیدی: پرچم، نقش، رنگ، قرن اول تا هفتم ه.ق

1-مقدمه

پرچم نمود و ظهور آرمانها و اعتقادات هر گروه و اجتماعی است. همان‌طور که می‌توان برای پدیده‌ها روح و جسم در نظر گرفت و این دو بعد را مورد بررسی قرار داد، پرچم‌ها نیز دارای دو بعد هستند، جسم آنها همان پارچه و رنگی است که در آنها به کار می‌رود و روح آن نقوش و مفاهیم نهفته در آن می‌باشد. گاه مفاهیم آن‌چنان در تهییج روحیه افراد مؤثر است که در میادین مبارزه برای برافراشته نگاه داشتن آن جان‌های بسیاری فدا می‌شود. چرا که تقویت روحیه افراد و ایجاد تفکر در راستای اهداف مورد نظر گروه می‌تواند در پرچم تبلور یابد.

* نویسنده مسئول: Email:Amin_meftahi@yahoo.com. 09109804578